

Monumentnummer*: 519429

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **17 september 2001**
Kadaster deel/nr **82949/153**

Woonplaats* **Dieren** Gemeente* **Rheden** Provincie* **Gelderland**

Locatiennaam **Dieren** Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* **Dieren** Sectie* **U** Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
956

Omschrijving**

Inleiding

Historie en ligging:

Dit HERENHUIS met WINKEL, PAKHUIS en TUINHEK werd waarschijnlijk gebouwd in de jaren 1897-1898 in opdracht van J. Brinkhorst (kruidenier en graanhandelaar) in een voor het laatste kwart van de 19de eeuw karakteristieke eclectische Neo-Renaissancestijl. Het op de hoek van de Hoflaan en de Hogestraat gelegen pand is gebouwd op een oudere bouwplaats, waarvan een van een tongewelf voorziene kelder nog getuigt. Het pand waarvan de architect onbekend is vertoont in de detaillering en de toegepaste ornamentiek overeenkomsten met de iets verder in de Hoflaan gelegen groep monumentale villa's Hoflaan 26 tot en met 36. Het pand ligt op de hoek van de Hoflaan en de Hogestraat en is opvallend gelegen in de as van de Doesburgsedijk komende uit de richting van Doesburg. Rechts van het pand bevindt zich een kleine tuin.

Omschrijving

Het pand is gebouwd op een rechthoekige plattegrond en bestaat uit twee haaks op elkaar staande bouwmassa's van twee bouwlagen. Het pand heeft een rondom lopende gepleisterde geprofileerde plint. Het op de hoek gelegen woonhuis heeft een afgeplat schilddak gedekt met gesmoorde opnieuw verbeterde Hollandse pannen. Het winkel- en pakhuisgedeelte heeft een afgeplat schilddak

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

met asfaltshingels die de oorspronkelijke uit dakpannen bestaande bedekking vervangen. De gevels zijn opgetrokken in baksteen, gemetseld in kruisverband. De gevel van het woonhuis wordt verlevendigd door gepleisterde aanzet- en sluitstenen boven de vensters, gepleisterde horizontaal over de gevel lopende banden (speklagen) en rijk versierde gepleisterde hoekpilasters waaromheen het hoofdstel gekornist is. De vensters op de begane grond worden afgesloten door blinde segmentbogen met gepleisterde boogvelden. Alle pleisterwerk is wit gesausd (oorspronkelijk mogelijk geheel of gedeeltelijk okerkleurig). Op de verdieping worden de vensters door een strek afgesloten. Alle vensters zijn voorzien van persiënnes.

De VOORGEVEL van het woonhuis ligt aan de zijde van de Hoflaan en is twee traveeën breed. De risalerende rechtertravee heeft op de hoeken gepleisterde pilasters die evenals de overige pilasters geblokt zijn met diamantkopachtige decoraties, op verdiepingshoogte zijn de pilasters gecanneleerd. De in het risaliet verdiept gelegen, door een segmentboogje afgesloten ingang bezit een paneeldeur die voorzien van een groot smeedijzeren raamhek en een van transparant glas-in-lood voorzien bovenlicht. De verdieping bezit een T-schuifraam. De linker travee heeft een schuifraam met een glas-in-lood bovenlicht. Op de verdieping bevindt zich een blind venster. De afgeschuinde hoek heeft op de begane grond een schuifraam met een van glas-in-lood voorzien bovenlicht. De verdieping bezit een T-schuifraam waarboven een dakkapel met voluten en frontonlijst.

De gevel van het winkel- en pakhuisdeelte is vijf traveeën breed. Ter plaatse van de twee linker traveeën bevindt zich een fraaie rijk gedecoreerde houten winkelpui bestaande uit twee vensters en een deur op een natuurstenen plint en borstwering met diamantkoppen. De pui is voorzien van vier pilasters en wordt afgesloten door een kroonlijst op consoles. De pilasters zijn rijk versierd met kandelabers, festoenen, leeuwecoppen en lamberkijnen. Daarnaast in de derde travee bevindt zich een door een strek met witgepleisterde aanzet- en sluitstenen afgesloten enkelruits schuifraam met een van transparant glas-in-lood voorzien bovenlicht. De risalerende vierde travee bevat een door een segmentboog met een witgepleisterde sluitsteen met diamantkop afgesloten poortingang. Op de verdieping een muuropening met luiken en een de kroonlijst doorbrekend hijsluik afgesloten door een frontonlijst en gedekt door een zadeldakje. Het risaliet wordt geaccentueerd door pilasters links en rechts van de poort doorlopend tot de kroonlijst. De vijfde travee bezit op de begane grond een blind venster. De verdieping heeft in iedere travee, met uitzondering van de vierde travee, een door een strek afgesloten kruisvenster.

De LINKER ZIJGEVEL is drie traveeën breed en bevat op de begane grond en de verdieping vensters als boven beschreven met uitzondering van de muuropening in de tweede as waarin zich dubbele openslaande deuren bevinden waarvoor een hardstenen bordes geplaatst is. Boven deze travee bevindt zich een dakkapel als op de afgeschuinde hoek. Ter hoogte van de eerste en de derde travee bevindt zich een kelderlicht dat voorzien van is van een vierruits stolpraam.

De ACHTERGEVEL van het pand bezit in de evenwijdig aan de Hoflaan lopende gevel op de begane grond van links naar rechts: recente, op de plaats van een zesruits raam aangebrachte tuindeuren met tweeruits oorspronkelijk bovenlicht, een door een rollaag afgesloten deur met een viertal glasruiten, een boven deze gelegen door een rollaag afgesloten vierruits raam, een rechts van de deur gelegen getoogd getralied raampje en tenslotte een paneeldeur met twee ruiten en een enkelruits bovenlicht. De verdieping bezit drie getoogde gietijzeren ramen. De rechterhelft van het dakschild is recentelijk verwijderd. Op deze plaats is een balkon met pergola aangebracht. Aan de zijde van de Hogestraat bevindt zich een één travee breed geveldeel waarin op de begane grond een vernieuwd vierruits stolpraam met een enkelruits bovenlicht bevindt. De verdieping bezit een balkon met een meerruits deur.

De RECHTER ZIJGEVEL heeft pp de begane grond links een klein ingehakt getoogd venster. Rechts bevindt zich een venster met een vernieuwd zesruits raam. De verdieping bezit drie getoogde gietijzeren ramen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het pand bezit een grotendeels gaaf bewaard rijk uitgevoerd INTERIEUR waarin ondermeer de intact gebleven beschildering, met onder andere gestileerde florale motieven, van een deel van het interieur (hal, gangen en trappenhuis, deuren en omlijsting, plafond in de kamers en suite) opvalt. Ook een deel van de inventaris van de winkel bestaande uit toonbank, kasten en schappen is nog bewaard gebleven.

Aan de voorgevel sluit aan de linkerzijde een ijzeren tuinHEK aan, dat de tuin voor de linkerzijgevel van de straat scheidt. Een tuinHEK dat aan de rechterzijgevel aansluit scheidt de kleine tuin aan de rechterzijde van de straat.

Waardering

HERENHUIS met WINKEL, PAKHUIS en TUINHEK uit ca.1897-1898, gebouwd in een eclectische Neo-Renaissancesstijl.

Architectuurhistorische waarden:

- Het pand vormt een goed voorbeeld van een combinatie van een woonhuis, winkel en pakhuis uit het laatste decennium van de negentiende eeuw, uitgevoerd in een rijke voor de bouwtijd kenmerkende eclectische Neo-Renaissancesstijl.
- Het pand is van belang vanwege de hoogwaardige esthetische kwaliteiten van het ontwerp zoals deze tot uitdrukking komen in de gaaf bewaarde hoofdvorm, de rijke detaillering waarbij ondermeer sprake is van typische renaissanceornamenten als kandelabers en diamantkoppen en in het materiaalgebruik.
- Het pand is van belang vanwege het bijzonder gaaf bewaard gebleven interieur dat vooral opvalt door diverse sjabloonschilderingen.

Stedebouwkundige waarden:

- Het pand is van belang vanwege de beeldbepalende ligging op de hoek van de Hoflaan en de Hogestraat alwaar het pand een belangrijk onderdeel vormt van de zuid-westelijk dorpsentree van Dieren. Tevens vormt het pand een onderdeel van de voornamelijk uit het laatste kwart van de negentiende eeuw en het eerste decennium van de twintigste eeuw daterende, door tuinen met oude bomen omgeven, monumentale villabeouwing aan de Hoflaan. Deze laan heeft haar oorspronkelijke karakter goed behouden. Het pand vormt daarnaast een belangrijk en karakteristiek onderdeel van de grotendeels uit de late negentiende en vroege twintigste daterende bebouwing van de oude dorpskern van Dieren.

Cultuurhistorische waarden:

- Het pand is van belang als bijzondere uitdrukking van een sociaal-economische ontwikkeling. De kruidenierswinkel is van belang als een goed en vrij gaaf bewaard voorbeeld van een dergelijke winkel met opslagruimte uit de late negentiende eeuw. Typologisch gezien heeft het pand een zeldzaamheidswaarde vanwege de combinatie van een kruidenierswinkel met een graanpakhuis en een herenhuis waarbij de afzonderlijke elementen duidelijk zijn geaccentueerd alsmede vanwege de afzonderlijke onderdelen op zich. De diverse onderdelen zijn over het algemeen bijzonder gaaf bewaard.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Opslag

Winkel (G)

Woonhuis(K)

Functie

Pakhuis

Kruidenierswinkel

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument